

Історія митної справи в Україні

Львів, Україна

Книга : Нариси з історії митної справи та митного законодавства України-Руси (спільний результат роботи київських та донецьких авторів - : Дідусенко П.М., Пахневський С.А., Мавродій Т.С., Лисицький О.В., Костюк В.П.) під загальною редакцією Дідусенко Павла Миколайовича є справжньою науковою сенсацією. Вперше , на підставі великого джерельного та фактичного матеріалу, великої кількості порівняльних таблиць , а також ілюстрованого матеріалу , кольорових карт було висвітлено історію становлення та розвитку митної справи та законодавчого регулювання правовідносин у даній сфері від найдавніших часів до сучасного періоду на території Русі (України).

Охарактеризовано джерела формування вітчизняного митного законодавства, показано особливості організації митної справи до н.е. на території сучасної України (грецькі колонії в Північному Причорномор'ї - чітко показано нероздільні економічні та етнічні і культурні зв'язки кримської території з рештою частиною України : з Південною та Центральними частинами України, які ніколи не припинялися , про що свідчать письмові та археологічні джерела.Більше того, в перші століття нашої ери греки повністю вже заселяли Південь України, а в часи середньовіччя частково перемістилися на Північ України, де в м.Ніжині складала основну частину населення, і дане місто було головними економічним та торговим центром української держави Гетьманщини(член авторського колективу даної наукової праці Мавродій Т.С. є уродженкою м.Донецьк і гречанкою за національністю - нащадком тих греків , які ще в 7 - 6 ст. до н.е. прибули в Північне Причорномор'я та колонізували його територію).

Одним із гасел національно-визвольної війни Б.Хмельницького було гасло : "За нашу грецьку православну віру !". Греки досить часто брали на відкуп (в оренду) митні збори на Гетьманщині, та відстоювали права купців. Московські царі , починаючи із царя Олексія Михайловича постійно просять в українських гетьманів з Києва присилати українських перекладачів з грецької мови , щоб вони робили нові переклади церковних книг з грецької мови/ в Московщині в цей час хрестились двома пальцями та ін./ Як виявилось в Московській державі були відсутні знавці грецької мови.Таких було надіслано із Гетьманщини.Київське православне духовенство почало "навчати" москвитян справжнім православним канонам відповідно до грецької віри. При Петрі 1 "приглашення" українського духовенства до Московщини досягло свого апогею. "В той час, як в Московській державі греків та Константинопольського патріарха ще в середині 17 століття вважали "латинниками", "антихристами" : необхідно було в 1666-1667 роках на Соборі примусом вводити дійсні православні канони, що викликало в Московщині рух "старообрядництва". В той час, як в українських землях , всі гетьмани , починаючи з Б.Хмельницького , звільняли грецьких купців від сплати внутрішніх мит на території Гетьманщини. Експансія руського (київського) духовенства до Московії , де воно зайняло панівне становище , стало роковим, власне, для самої Русі (України), оскільки в подальшому "київське духовенство в еміграції", маючи на меті благі наміри (порятунок православ'я) , причепило Московщині ідею , що Московщина є власне Русь і має захищати православ'я всієї Русі. Яким був цей захист показали послідувачі події.

Також висвітлено зародження данницьких відносин : примушування платити данину в перші століття н.е. , митну справу в часи Древньої Русі , митну справу та митне законодавство в українських землях 14 та 16 століттях .

Особливу увагу авторами приділено козацькій державі - Гетьманщині (Лівобережна Україна) в першій половині XVII - XVIII ст. та на Запоріжжі. Українська держава Гетьманщина в час свого існування складалась із 10 полків : Гадяцького, Київського, Лубенського, Миргородського, Ніжинського, Лівобережного, Полтавського, Прилуцького, Стародубського і Чернігівського. Полки були поділені на сотні. Висвітлено боротьбу в урядових установах Московщини за підпорядкування української митної системи та за введення нових " московських " митних порядків в українській державі : Гетьманщині, та за знищення

українського національного ринку. Оскільки на Гетьманщині існувала лояльна митна система (запозичена із часів польського панування), основою якої були митні тарифи : індукта (мито за ввезення товарів) та евекта (мито за вивезення товарів), які становили 2 % від вартості товарів, що ввозилися та вивозилися з України, а це приваблювало іноземних купців. Московське царство на кордоні із Гетьманщиною мало 3 митниці : в Брянську, Сівську та в Курську, які проіснували до 1753-1754 р.р., тобто вони припинили своє існування разом із знищенням української митної системи.

Праця містить цікаві відомості про передачу митних зборів на відкуп (в оренду) різного роду підприємцям, що інколи приводило до зловживань останніх по відношенню до купців. В той час, як московські товари не могли конкурувати на українському ринку. Українські купці були головними поставниками до країн Західної Європи такої продукції : збіжжя (зернових), рогатої худоби, ревеню, ікри, воску, конопляної олії, юхти, смоли, клею (а дана українська продукція мала монопольне становище в цих країнах, а Україна була монополістом щодо постачання цієї продукції) та ін. Після Полтавської катастрофи, в ті часи направляються на територію Гетьманщини (Лівобережна Україна) різного роду "московские люди", які мали при собі таємні інструкції від уряду Московської держави (офіційна тогочасна назва Росії) з метою ведення економічної розвідки та збору інформації про економічну ситуацію на Україні, щоб вибудувати в подальшому тактику та стратегію загарбання української економіки. Зокрема, після "таких розвідок" слідували укази московських царів про заборону українським купцям вести вільну торгівлю із Заходом , і примушували українських купців їздити до Західної Європи через територію Московщини, видавалися різного "заборонні укази" взагалі про не вивіз українських товарів із Гетьманщини окрім , як до московської держави, і то це право надавалося московським купцям. Територію Гетьманщини в буквальному розумінні слова було "обліплено" форпостами та заставами (керівниками яких було поставлено "московских людей") для контролю за українськими купцями. Застави на Гетьманщині були запроваджені в 1714 році. В 1720 році їх уже разом із форпостами нараховувалось близько 40 . Найважливіші з них були в Києві, Полтаві, Сорокошицях, Стародубі і Переяславі. Форпости, як правило, оточували заставу і дещо були висунуті перед нею, але досить часто стояли і осторонь застави. У 1728 році в Чернігівському полку їх нараховувалось близько 53, у Стародубському - 66, у Гадяцькому - 17, Київському - 59, Миргородському - 29, Переяславському - 62 і в Полтавському - 52 форпости. А в 1748 році нараховувалось "учрежденныхъ по Днепру пограничныхъ форпостовъ вверхъ отъ Смоленской губерні аж до Кіева 335, внизъ от Кіева до Переволочны 236, итого 571". На заставах та фопостах стежили за тим, щоб "запрещенныхъ товаровъ за границу" не вивозили , а дозволені для вивозу відсилали до північних портів Московщини. Керівниками форпостів та застав були "московские люди".

Все це робилося лише з тією метою, щоб підняти економічний розвиток північних міст в Московії, і як наслідок українські купці втрачали роками завойоване своє місце на ринках Західної Європи. Навіть австрійський двір вимагав від Петра 1 відновити на Україні вільну торгівлю, погрожуючи йому, що не підпише політичний договір із Московщиною. Московські купці почали за безцін скуповувати українські товари, або взагалі їх просто відбирали, як це робили представники Меншикова та ін. В результаті , Гетьманщину було взято в "московські тиски", і врешті в 1753-1754 роках українська митна система була знищена. Окрім примусового встановлення застав та форпостів на Гетьманщині уряд Московщини видавав різного роду укази, інструкції для боротьби "с мировым повітрием" (чума, різного роду епідемії) на Україні, якими зобов'язував керівників форпостів та застав не пропускати та Україну купців єврейської національності, в той час як купцям : грецької, вірменської, турецької, польської та іншими дозволялося приїздити на територію Гетьманщини , вистоявши перед цим у карнатині та вести торгівлю. В праці показано національний склад купецтва України в XVII - XVIII століттях : крім українського купецтва , показана роль грецького , єврейського купецтва (мається на увазі греків та євреїв , які були вже корінними жителями України) в становленні українського національного ринку.

Вперше, висвітлено джерела формування державного скарбу Гетьманщини, його розміри , та статті витрат бюджету, та спроба запровадити карбування власної монети. В праці досить багато приділено уваги внутрішнім податкам , які існували на Гетьманщині, а також внутрішній торгівлі. Праця містить цікаві відомості про грошові одиниці , які ходили на території України, особливу увагу приділено чернігівській , київській та татарській гривням в добу Русі. На грошових знаках Центральної Ради 1917 року назва грошового знака написана була українською, російською, польською та єврейськими (ідіш) мовами ! В 1918 році в українській державі була введена грошова одиниця - гривня !

На кольорових картах показано, що Кубанська республіка мала увійти в 1918 році до складу української держави на засадах автономії, адже Кубань населяли на той час на 90 % українці, які були переселені в кінці 18 століття сюди московською царицею Катериною II із Запорізької Січі.

Проаналізовано розвиток митної справи на українських землях у XIX - на початку XX ст., у 1917 - 2005 рр.

Розглянуто питання організації митної системи незалежної України. Визначено функції та завдання митних органів, проаналізовано їх взаємодію з іншими державними структурами, юридичними та фізичними особами. Показано особливості розкриття контрабанди та розслідування кримінальних справ правоохоронними органами. Книга містить детальну інформацію про устрій та життя в Києві за магдебурзьким правом , яка може бути повчальною та корисною для нинішніх та прийдешніх керманічів нашої столиці. Праця містить величезну джерельну базу, що підтверджує планомірні та цілеспрямовані дії сусідніх із Україною держав , які направлені були на знищення українського національного ринку , економіки, і звичайно , перешкодою на цьому їм були український національний ринок та українська самобутня митна система. Боротьба за знищення українського національного ринку, української економіки, і власне української державності, на нинішньому етапі є лише продовженням тисячолітньої війни за знищення всього українського. Для цього завжди використовувалися "українські чвари", якими користалися вороги України-Руси. Різного роду московські шпигуни використували "вказаних прихвостнів" на Гетьманщині для досягнення своєї мети : збір інформації про ситуацію в українській державі для подальшої руйнації цієї державності.

В даній праці чітко прослідковується головна теза - без державності не існує митниці, і навпаки : головною ознакою державності є митна справа. Дотримуючись саме такої думки автори книги намагаються показати не тільки витoki , розвиток , реформування митних взаємовідносин на Україні, але й витoki української державності із основними її атрибутами. Автори показали історичну спадковість в Україні митного права від найдавніших часів до сьогодення : навіть слова : мито, митні збори, митниця (які вживалися ще в часи Київської Русі) є народженими в Україні , та вживалися в українській мові в середньовіччя, та живаються і до цього часу. В той час, як в Московщині вказані слова (мито, митниці, митні збори) не вживалися , оскільки Московська держава мала лише побічне відношення до давньої Русі , там (в Московщині) вживалися інші назви , а саме митниця - це тамодні "вдъездъ въ Россію" та "митнъ збори" , а в польській мові : мито - "cto" ("Zoll" -

німецькою мовою). Інша важлива теза, яка проходить через всю працю: без сильної державної влади не може існувати незалежної економіки української держави. В період руської (української) історії, коли була сильна державна влада - економіка перебувала на найвищому піднесенні, торгівля розквітала, і, звичайно, митна справа. Тому дії наших сусідів (як на Сході так і на Заході) завжди були направлені: на підрив міцної державної влади на теренах України, доводячи її до статусу "маріонеткової", та "пошук для цього союзників із середовища місцевих хохлів та малоросів", що давало б можливість їм отримати контроль над українською економікою, та "шматувати її" і врешті, нищити українську державність, і все українське. Все просто - все повторюється, але тільки в інших історичних умовах.

Праця пронизана духом любові до України, до всього українського, можливо перенасичена фактами, але останні наштовхують на певні висновки та ставлять цілий ряд запитань.

Факти наведені в даній праці дають переконливі аргументи на користь необхідності запровадження в Україні сильної централізованої влади, адже при сильній централізованій державній владі державні організми функціонують в безперервному режимі. В українських реаліях необхідно терміново зміцнювати Президентську владу, наповнивши її реальними: владою та повноваженнями! Все інше може обернутися для України КАТАСТРОФОЮ!

Якскравим прикладом нашої історії може бути київська княгиня Ольга, яка вогнем і мечем зміцнювала державні організми Святої Русі, в тому числі разом із своїм сином Святославом піднесла до державного розуміння митну справу Русі та запровадила нове податкове законодавство на Русі.

Це київська княжна Ольга привила та утвердила державницькі традиції на Русі, які підтримували всі послідовні керманічі Древньої Русі: про це свідчить наступна політика великих київських князів: її онука Володимира Великого та правнука Ярослава Мудрого.

Це вона перша жінка - княгиня Древньої Русі прийняла християнство в державі, що в послідовному дало можливість її онуку Володимир Великому перейти до освячення всієї Русі. Вона збудувала першу дерев'яну церкву, на місці якої в даний час красується Софійський Собор, збудувала княжий двір в Києві, та замиську резиденцію в м.Вишгороді, які письмові джерела називають в 946 році "Ольжин двір", саме в цій замиській резиденції отримувала освіту, в тому числі і православну, пра-правнучка княгині Ольги, дочка Ярослава Мудрого, майбутнє королева Франції - київська княгиня Анна.

Це вона, княгиня Ольга, примусила рахуватися із інтересами нашої древньої держави Русь наймогутнішої на той час Візантійської імперії.

Це її, княжної Ольги, пра-правнучка, дочка великого київського князя Ярослава Мудрого - княжна Анна у 1048 році в Софійському Соборі дала згоду бути дружиною французького короля Генріха I, який сам просив її про це в Софії Київській. Коли помер Генріх I, трон успадкував семирічний син Ярославни Філіпп I, постало питання про регента. Ним стала мати малолітнього короля, яка тривалий час правила державою. Її ім'я киянки фігурує в усіх тогочасних королівських актах. Причому, королева Анна ставила підпис: Королева Анна. В той час, як не оспівдана французька знать досить часто замість підпису ставила хрестик обведений колом.

До наших днів, наприклад, збереглася хартія, видана Філіппом I Суассонському абатству. Нижче від грифа Філіппа I у вигляді фігурного хреста та грифів двох офіцерів корони стоїть написаний кирилицею підпис «Анна регіна» (Анна, королева). Останній підпис дочки Ярослава Мудрого під державним актом, як регента малолітнього короля датований 1075 роком. До наших днів дійшла каплиця збудованої на кошти Ярославни монастиря в Санлісі, неподалік Парижа. При вході височить скульптурне зображення знаменитої русинки. А на постаменті викарбувано напис: «Анна Руська, королева французька, засновниця собору, 1060 року». За давніми переказами, разом з посагом майбутня королева взяла з собою і книги з батькової бібліотеки, зокрема майстерно виконане «Євангеліє».

Російськими вченими шляхом ретельного вивчення пам'ятки: порівняння оригіналу з виготовленою пізніше копією, вивченням лексичного складу тексту, особливості написання літер, стилю виконання заставок було зроблено висновок, що дане Євангеліє, яке має назву "Реймське Євангеліє" від тогочасної столиці Франції - Реймс було написано в стародавньому Києві. Пам'ятка складається з двох частин. Перша написана кирилицею й має 16 аркушів. Це й було те, що, власне, залишилося від книги, привезеної з Києва до Реймса Анною Ярославівною і на якій присягав її чоловік, беручи шлюб. Тут, у Реймсі - столиці тогочасній Франції, і відбулося вінчання Генріха I з київською княжною. Під час урочистої церемонії Анна Ярославна поклала на вівтар собору книгу, написану старослов'янською мовою. Відтоді впродовж багатьох років, від Генріха I до Людовика XIV, всі французькі королі, вступаючи на престол, присягалися на київському «Євангелії».

ДРЕВНЯ РУСЬ ЖИВЕ В ОЧІКУВАННІ ПРИХОДУ НОВОЇ КНЯГИНИ ОЛЬГИ !!! ЗАХИСТИ ЇЇ, ЗАХИСТИ СВОЄ МАЙБУТНЄ, ЗАХИСТИ УКРАЇНУ !!!

Індекс рубрикатора НБУВ: X819(4УКР)112.038 X2(4УКР)-621.112.038 Y03(4УКР)084.3 Шифр зберігання книги/журналу в НБУВ: ВА669801

Price: **50 грн.**

Тип оголошення:
Продам, продаж, продаю

Торг: доречний

Книжник Юрій

067-501-45-08

Хрещатик, 47-Б